

Berggrunnskunnskap er naturglede

Av Synnøve og Ragnar Haavaldsen

STEIN, april/juni 1991, omtalte en geologitur til Hardangervidda som Den Norske Turistforening arrangerte siste uke av juni. Vi får tro at den korte varslings tid var grunnen til at så få av STEINs lesere deltok. Men OBS! Turen gjentas i 1992.

Kalhovd turisthytte, som er ved en østlig inngang til vidda, var utgangspunkt for dagsturer. Forlegning og forpleining var uten lyte. Vertens interesse for og kunnskap om stedet og dets lokalhistorie er mer markant enn vanlig og ga kurset en særpreget bakgrunn. Selv om vi fjellturister er vel vant til behagelig selvbetjening, ble vi her hyggelig servert og stortrivdes.

Turleder var – og blir også i 1992 – Ellen M. O. Sigmond. Synes du navnet er kjent, men ikke husker hvor du har det fra, så ta en titt på forfatternavnene på Berggrunnskart for Norge: Foruten å ha ansvaret for kartets sydlige del, har hun også skrevet brukerveiledningen. I faglig sammenheng er det altså ikke noen hvemsomhelst DNT har fått til å lede kurset.

Med det samme du har kartet framme: Let deg fram til navnene Mårbu og Rjukan! Midtvegs mellom disse punkter ligger Kalhovd. Dette sted er ikke avmerket på kartet – ennå? – men du ser samtidig et forkastningsområde som er en del av Mandal-Ustaoset forkastningen. Altså er Kalhovdområdet rikt variert fordi berggrunnen på østsiden og vestsiden er vesensforskjellig.

Ellen Sigmond som har ledet den geologiske kartlegging av sentral- og østvidda, tok oss med til dypbergarter og

omdanningsbergarter av sedimentær og vulkansk opprinnelse. Kursleder hadde både en rik viten og en fremragende evne til å formidle sitt fag. Hun fikk oss til å fatte både hvordan denne delen av vidda var formet, og det enorme tidsperspektiv for prosessen. Interessant er det at veidemannen i oldtiden fikk materiale til sine pilspisser fra et brudd like ved Kalhovd. Flint fra Danmark er nødvendigvis ikke det eneste mulige opphav til steinredskaper på vidda.

Blant deltagrene på DNTs kurser finnes mange med brede og penetrerende interesser. Denne gang deltok en fremragende mineralog. Hans ekspertise er av noen av kursdeltakerne utnyttet i ettertid. Med den allsidige kunnskap som var representert, ble dette en tur som ikke bare dekket det rent geologiske, men også sammenheng til jordsmonn, vekster og dyreliv, og på en overraskende måte også den ensomme veidemanns plass på vidda.

Turens firbente deltager fortjener også hederlig omtale: Ellen Sigmonds kløvhund gjennom mange år, den aldrende sjarmør Balder. Vi gamle nabobikkjehatere fikk forståelse av gleden ved - og til å med ønske oss et dyr med samme gemytt som Balder.

Husk: Turen gjentas i 1992. Gå ikke glipp av dette en gang til!